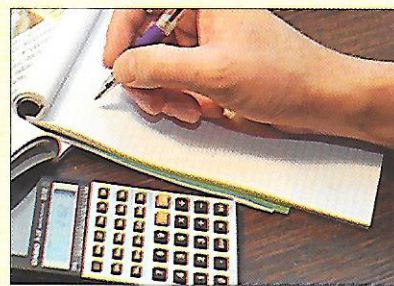

3. ROZPOČET

Po obědě, když byla celá rodina u stolu, tatínek vstal a řekl: „Vážení, takhle už to dál nejde! Vždyť my nemáme žádný přehled o rodinných financích. Něco vyděláme, hodně utrácíme, ale kolik nám zbude peněz, to můžeme jenom odhadovat. Proto navrhuji plán FINANCE a pustíme se do něj ještě dnes! Přinesl jsem dva papíry a několik tužek. Na jeden papír si napíšeme NAŠE PŘÍJMY za jeden měsíc, tedy kolik peněz získáváme. Na druhý NAŠE VÝDAJE za měsíc, tedy peníze, které utrácíme. Pak to odečteme a zjistíme, jak to s námi finančně vypadá.“

(Barbora Syslová, Miroslav Máša, Miroslav Oupic: *Tajný deník Barbory Syslové aneb Cesta k finanční samostatnosti*)

Přemýšlejte o tom, jakými způsoby můžeme získat peníze.

Ke spokojenému životu je kromě pěkných vzájemných vztahů potřeba mít také **dostatek peněz**. Abychom se svými penězi vystačili, musíme se naučit s nimi **hospodařit**. Pomůže nám v tom **rozpočet**.

Měly by podle vašeho názoru dostávat děti pravidelné kapesné, nebo raději dostávat od rodičů peníze příležitostně?

Napište seznam věcí, které jsou pro vás v této době důležité, bez kterých se podle vašeho názoru neobejdete. Uvádějte je v pořadí od nejdůležitějších po méně důležité. Na které místo zařadíte peníze?

CO JE ROZPOČET?

Rozpočet je porovnání pravidelných příjmů a výdajů. V případě rodinného rozpočtu je to porovnání příjmů všech jejích členů s předpokládanými pravidelnými výdaji. Ideální je, pokud máme každý měsíc víc peněz, než potřebujeme. Můžeme si koupit, co chceme, a přebytek uložit jako peněžní rezervu. V opačném případě musíme chybějící peníze obstarat, nebo nákup některých věcí odložit na pozdější dobu, případně si je úplně odříct.

Sestavte si svůj osobní měsíční rozpočet. Do levého sloupce zapište svůj pravidelný i příležitostný příjem, do pravého sloupce předpokládané výdaje. Porovnáním příjmů a výdajů zjistíte, jestli jsou v souladu, případně o kolik se liší.

Požádejte rodiče o informaci, jaké jsou pravidelné měsíční výdaje vaší rodiny. Uveďte konkrétní finanční částky, co všechno musejí rodiče každý měsíc zaplatit nebo koupit (bydlení, topení, voda, potraviny atd.)

Diskutujte o tom, jak může jednotlivec nebo rodina vyřešit nákup nějaké dražší věci, pokud nemá dostatek peněz.

DRUHY ROZPOČTU

Nakupovat věci a služby musejí nejen jednotlivci a rodiny, ale také **obce, státní instituce, státní i soukromé podniky a stát**. K dobrému hospodaření potřebují každoroční rozpočet. Rozlišujeme tedy **několik druhů rozpočtu**:

- a) rozpočet jednotlivce, b) rodinný rozpočet,
- c) obecní rozpočet, d) podnikový rozpočet,
- e) státní rozpočet.

Diskutujte o tom, co se financuje z obecního rozpočtu, co ze státního rozpočtu. Odkud tam přicházejí peníze?

jednání o státním rozpočtu ČR pro rok 2010

Z toho, co jste se dozvěděli o majetku, vlastnictví a rozpočtu, je zřejmé, jak peníze ovlivňují kvalitu našeho života. Tvrzení, že bez peněz lze také dobře žít, je pokrytecké.

Rozumným způsobem hospodaření s penězi je sestavování rozpočtu. Rozpočet sestavíme tak, že porovnáme pravidelný měsíční příjem (jednotlivce, rodiny, obce, podniku nebo státu) s předpokládanými pravidelnými výdaji. Rozpočet by měl být vyrovnaný, to znamená, že by mělo být dosaženo souladu mezi našimi příjmy a výdaji.

příjem: *anglicky – income* ['ɪŋkʌm]

rodinný rozpočet: *anglicky – family budget* ['fæməli ,bʌdʒət]

německy – das Einkommen

německy – der Familienhaushalt

národní hospodářství:

Zeměpis 7, 1. díl, str. 13